

Η εξελισσόμενη μεσανατολική τραγωδία δεν αφορά μόνο τα άμεσα εμπλεκόμενα μέρη. Αφορά μια ολόκληρη περιοχή αλλά και όμορες χώρες που δεν ανήκουν σ' αυτήν.

Σ' αυτές είναι εύκολο να συμφωνήσουμε ότι περιλαμβάνονται η Ελλάδα, η Κύπρος και η Τουρκία. Πιο δύσκολο είναι να προβλέψουμε τι περιμένει η καθεμία από την έκβαση του πολέμου, όποια και αν είναι αυτή. Αν και η Τουρκία έχει καταστήσει σαφείς τις θέσεις της: με την υποστήριξη άνευ όρων των Παλαιστινίων επιδιώκει να λάβει μέρος στις διεργασίες που θα οδηγήσουν την «επόμενη ημέρα» στο ενδεχόμενο δημιουργίας παλαιστινιακού κράτους. Επιδιώκει να συμμετάσχει σε δύναμη ειρηνευτική, σε δύναμη σταθεροποίησης, εάν και εφόσον υπάρξει, ώστε να συνδιαμορφώσει τα δεδομένα στο πεδίο και να ενισχύσει την επιρροή της. Αντιστοίχως, έχει κινηθεί, να θυμίσουμε, στο Ιράκ, τη Λιβύη και τη Συρία. Η Τουρκία είναι εκεί.

Αντιθέτως, η Ελλάδα και η Κύπρος λάμπουν διά της απουσίας τους. Εύχομαι να γίνονται πράγματα παρασκηνακά που να διαψεύδουν αυτή την εντύπωση. Αλλά στη δημόσια σφαίρα ούτε η Αθήνα ούτε η Λευκωσία έχουν διακηρύξει την υποστήριξή τους στο Ισραήλ, στον βαθμό που η στρατηγική συνεργασία που αναπτύχθηκε τα προηγούμενα χρόνια θα επέβαλλε. Δεν έχει επιδειχθεί, για να χρησιμοποιήσουμε μια αγαπημένη φράση του υπουργού Εξωτερικών, η «πολιτική γενναιότητα» που θα υπαγόρευε το βάθος της σχέσης που οικοδομήθηκε από διαδοχικές ελληνικές και ισραηλινές κυβερνήσεις. Είναι, κατά τη γνώμη μας, λάθος που απορρέει από το έλλειμμα στρατηγικής που αναδεικνύεται σε πολλούς τομείς της εξωτερικής πολιτικής, περιλαμβανομένων και των ελληνοτουρκικών σχέσεων. Με άλλα λόγια, το «βλέποντας και κάνοντας» δεν είναι στρατηγική.

Το Ισραήλ βρίσκεται σε πόλεμο. Διαφωνούμε με την τακτική της καθολικής εξόντωσης του πληθυσμού της Γάζας που επιχειρείται από την κυβέρνηση Νετανιάχου. Αλλά το Ισραήλ δεν είναι μόνο αυτή η ακροδεξιά κυβέρνηση. Πάνω από το ήμισυ του πληθυσμού δεν τη στηρίζει. Ένα πολύ σημαντικό τμήμα των στρατιωτικών επιτελών διαφωνεί με την ακολουθούμενη τακτική. Το Ισραήλ όμως θα είναι εκεί και μετά τον πόλεμο κι ας ευχηθούμε το «καλό Ισραήλ» να επικρατήσει. Θα εξακολουθήσει να είναι η χώρα με τη μεγαλύτερη στρατιωτική ισχύ και ας ελπίσουμε να παραμείνει η πιο δημοκρατική χώρα της περιοχής. Και last but not least η μόνη μη μουσουλμανική χώρα της Μέσης Ανατολής, η χώρα - γέφυρα ή σύνορο του δυτικού κόσμου, διαλέγετε και παίρνετε. Έκανε τεράστια σφάλματα στη διαχείριση του Παλαιστινιακού διαχρονικά. Είναι πολύ πιθανό τα χειρότερα σενάρια να βγουν αληθινά και να μην υπάρξει λύση, να οδηγηθούμε σε περιφερειακή σύγκρουση διαρκείας. Αλλά σ' αυτή τη σύγκρουση ούτε η Ελλάδα ούτε η Κύπρος μπορούν να συνταχθούν με το θεοκρατικό καθεστώς του Ιράν ή με την αυταρχική τουρκική ηγεσία.

Να το πούμε διαφορετικά: ο πόλεμος αυτός έχει δυστυχώς στοιχιά σύγκρουσης πολιτισμών. Η έκβασή του θα διαμορφώσει τη στρατηγική ισορροπία της περιοχής σε βάθος χρόνου. Θα κρίνει αν ο μουσουλμανικός κόσμος θα μπορέσει να διατηρήσει μια σχέση ειρηνικής συνύπαρξης με τη Δύση ή αν θα διολισθήσει στο εξτρεμιστικό μοντέλο που εξάγει η Τεχεράνη και σε διαδοχικές συγκρούσεις μικρής ή μεγάλης κλίμακας. Βρισκόμαστε πολύ κοντά σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο για να στρουθοκαμηλίζουμε.

Η **Ινώ Αφεντούλη είναι εκτελεστική διευθύντρια του Ινστιτούτου Διεθνών Σχέσεων.*

ΠΗΓΗ: [ΤΑ ΝΕΑ, 10.8.2024 έντυπη έκδοση](#)